

Svátky a slavení svátků v Izraeli kdysi a dnes

Svátky biblické, tradiční a moderní

Některé ze židovských svátků mají pevné datování podle židovského kalendáře a jiné jsou pohyblivé, závislé na měsíčních úplňcích. Vzájemně se od sebe dost liší, ale všechny mají shodně připomínat důležité okamžiky historie národa a náboženské dědictví jeho kultury. Většina z nich vychází z přímého Božího příkazu a dodnes jsou tak židy chápány (a to i těmi, jejichž postoj k víře je jinak vlažný).

Šabat - sobota

Nejdůležitější svátek, zmíněný jako jedno z přikázání v Desateru. Slaví se každou sobotu, respektive od pátečního do sobotního soumraku. V tento den se nesmí vykonávat žádná práce ani cestovat či provádět obchodní transakce. Je to svátek, při němž se schází přátelé a celá rodina pohromadě.

Začíná v pátek před západem slunce obřadem kabalat šabat (přijetí šabatu), po němž se koná večerní modlitba a slavnostní večeře. Od této doby jsou zakázány určité druhy práce a věřící se má věnovat odpočinku a studiu. V sobotu ráno se v synagoze koná ranní bohoslužba s přídatnou modlitbou (musaf). K šabatu se také vztahuje zvyk svátečního „třetího jídla“ (se'uda šlišit) podávaného po odpolední modlitbě. Šabat končí po západu slunce obřadem nazývaným havdala.

O významu soboty pro Židy svědčí skutečnost, že hebrejšтина nemá pro ostatní dny kromě soboty žádné pojmenování a pouze je čísluje.

Biblické svátky

Kalendář biblických svátků Lv 23. kapitola:

Vysoké (poutní)

- Pesach
- Šavuot
- Sukkot
 - Roš HaŠana
 - Yom Kippur
 - samotný Sukkot

Zvláštní místo mezi svátky má šabat - sobota

Historické svátky

Zmíněné v Bibli, ale nepřikázané zákonem:

- Purim - svátek losů (Est 9,26-28)
- Chanuka – svátek posvěcení chrámu (svátek světél) (J10,22-23)

Postní svátky

Tiš'a be-av – 9. av – תשעה באב

Nejsmutnější den židovské historie, výročí zničení obou jeruzalémských Chrámů a dalších tragických událostí

- Půst 10. tevetu – עשרה בטבת
- Připomenutí počátku obléhání Jeruzaléma.
- Půst 17. tamuzu
- Připomenutí prolomení jeruzalémských hradeb.
- Půst Gedaljův
- Připomenutí zavraždění místodržícího Gedalji.

Malé svátky

- Tu bi-švat – 15. den měsíce švatu – Nový rok stromů – ט"ו בשבט
 - Připomíná počátek vegetačního cyklu v Izraeli.
 - Lag ba-omer – 33. den Omeru – ל"ג בעומר
 - Připomíná smrt rabiho Šim'ona bar Jochaje, který si nepřál, aby jeho úmrtní den byl dnem smutku, podle jiné tradice připomíná zastavení římského pronásledování za povstání Bar Kochba.
 - Tu be-av -15. av – ט"ו באב
- Tento den je slaven jako „svátek lásky“ – podle tradice bylo totiž v tento den povoleno Benjaminovcům vzít si manželky z jiných kmenů a tak zachránit budoucnost kmene (Soudců, 21. kapitola).

Moderní historické svátky

Jom ha-šo'a – Den vzpomínky na holokaust a hrdinství – יום
הזיכרון לשואה ולגבורה

Den obětí holokaustu, ustanoven na výročí začátku [povstání ve varšavském ghettu](#)

Jom ha-zikaron – יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל

Den vzpomínek na vojáky a lidi padlé za [Izrael](#).

Jom ha-acma'ut – Den nezávislosti – יום העצמאות

Den vyhlášení nezávislosti novodobého státu Izrael.

Jom Jerušalajim – Den Jeruzaléma – יום ירושלים

Výročí sjednocení Jeruzaléma za [šestidenní války](#) v r. [1967](#).

Biblický význam soboty

Biblický význam soboty je vyjádřen v Ex 20:10 – 11 “V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý.”

a v Dt 5:12-15 “Dbej na den odpočinku, aby ti byl svatý, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh.

Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinutí Hospodina, tvého Boha.

Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvůj býk a tvůj osel, žádné tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách, aby odpočinul tvůj otrok a tvá otrokyně tak jako ty. Pamatuj, že jsi byl otrokem v egyptské zemi a že tě Hospodin, tvůj Bůh, odtud vyvedl pevnou rukou a vztaženou paží. Proto ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh, dodržovat den odpočinku.

Poutní svátky

Tři svátky, během kterých se každý židovský muž měl dostavit před Hospodina. Dt 16:16-17 **“Každý z vás, kdo je mužského pohlaví, se ukáže třikrát v roce před tváří Hospodina, tvého Boha, na místě, které on vyvolí: při slavnosti nekvašených chlebů, při slavnosti týdnů a při slavnosti stánků. A neukáže se před Hospodinovou tváří s prázdnou. Každý přinese , co může dát, podle požehnání Hospodina, tvého Boha, které ti udělil. “**

Pesach - Svátek nekvašeného chleba - פסח

Pesach často nazývaný Svátek nekvašených chlebů je jedním z nejdůležitějších židovských svátků a zároveň jedním z nejstarších vůbec (jelikož příkaz k jeho dodržování byl dán jako jeden z mála ještě před darováním Tóry na Sinaji – již v Egyptě Ex 12: 1-20). Společně se svátky Šavu'ot a Sukot se řadí mezi tři poutní svátky, které se každoročně slaví a které připomínají vyjití z otroctví a útěk z Egypta. Je svátkem osvobození židovského národa z tyranského zajetí a zároveň slavnostní probouzení půdy a země.

Celých sedm dní se nesmí jíst nic kvašeného (pít ano). V předvečer svátku musí být celá domácnost zbavena čehokoliv kvašeného (i drobečky ve spárách v parketách) – toto nařízení se týká pouze jídel, nikoliv nápojů.

V předvečer byl zabíjen velikonoční beránek, jeho krví potřeny veřeje domů a rodina ho společně snědla. Dnes je tato tradice udržována Sederovou večeří.

Během svátku Pesach – respektive jeho prvního dne byl ukřižován Ježíš Kristus, tím se stal tento svátek významným i pro křesťany.

Šavu'ot – Svátek týdnů – שבועות

Někdy nazývaný též „letnice“, 7 týdnů po velikonocích – začátek léta.

Zemědělský svátek díkůvzdání za jarní sklizeň

Je také oslavou obdržení Tóry na hoře Sinaj

Během tohoto svátku byl vylit na učedníky Duch svatý.

Sukot – Svátek stánků – סוכות

Svátek sklizně, připomenutí přebývání na poušti. Jeden z veselých svátků, který zároveň symbolizuje konec vegetačního období roku a nástup zimy. Období svátku Sukot uzavírá sváteční období, ve kterém se nese celý měsíc tišri.

Rodiny přebývají celý týden ve stáncích. Muži přicházejí k modlitbám s ratolestmi palem, vrb a myrty a s citrusem zvaným etrog.

Suky - stánky

Roš HaŠana

- Den troubení (Nu 29,1, Lv 23,24)
- Židovský Nový rok